Evropski parlament
2019-2024

Odbor za pravice žensk in enakost spolov
predsednik

30.8.2023

Johan Van Overtveldt
predsednik
Odbor za proračun
BRUSELJ

Zadeva: Mnenje o vmesnem poročilu odbora BUDG o predlogu za vmesni pregled večletnega finančnega okvira 2021–2027 (2023/0201R(APP))

Spoštovani gospod predsednik!

Odbor za pravice žensk in enakost spolov je bil v okviru postopka iz naslova zadolžen, da pripravi mnenje in ga predloži vašemu odboru. S pisnim postopkom z dne 13. julija 2023 je odbor odločil, da bo pripravil mnenje v obliki pisma.

Odbor za pravice žensk in enakost spolov je vprašanje obravnaval na seji dne 30. avgusta 2023[1]. Na tej seji se je odločil, da Odbor za proračun, kot pristojni odbor, pozove, da v to vmesno poročilo, vključi pobude, navedene v nadaljevanju:

S spoštovanjem!

Robert Biedroń

[1] Pri končnem glasovanju so bili navzoči: Robert Biedroń (predsednik), Andżelika Anna Możdżanowska, Isabella Adinolfi, Maria da Graça Carvalho, Rosa Estaràs Ferragut, Arba Kokalari, Elżbieta Katarzyna Łukacijewska, Aušra Maldeikienė, Sirpa Pietikäinen, Christine Schneider, Pernille Weiss, Karen Melchior, María Soraya Rodríguez Ramos, Irène Tolleret, Heléne Fritzon, Predrag Fred Matić, Maria Noichl, Carina Ohlsson, Evelyn Regner, Vera Tax, Kira Marie Peter-Hansen, Sylwia Spurek (podpredsednica), Johan Nissinen, Margarita de la Pisa Carrión, Christine Anderson, Annika Bruna, Sandra Pereira.

POBUDE

A. ker sta enakost spolov in odprava neenakosti temeljni vrednoti, na katerih temelji Unija, in ker je njena zaveza, da bo spodbujala enakost spolov in načelo enakosti spolov vključila v vse svoje ukrepe, zapisana v členu 8 Pogodbe o delovanju Evropske unije;

B. ker je Parlament Komisijo večkrat pozval, naj spodbuja in izvaja vključevanje načela enakosti spolov, pri pripravi proračuna upošteva vidik spola ter ocenjuje učinek na enakost spolov na vseh področjih politike Unije;

C. ker proračuni nikoli niso spolno nevtralni in jih je zato treba že od samega začetka pripravljati s ciljem enakosti spolov; ker podatki kažejo, da vsaka kriza nesorazmerno prizadene ženske in dekleta, kot je razvidno iz sedanjih kriz, s katerimi se spoprijema Unija; ker ruska vojna proti Ukrajini in posledice krize zaradi covida-19 zahtevajo odziv, ki upošteva različnost spolov;

1. pozdravlja sporočilo Komisije o vmesnem pregledu večletnega finančnega okvira za obdobje 2021–2027; priznava, da je treba obravnavati finančne posledice ruske vojne za Ukrajino in posledice krize zaradi covida-19; poudarja, da proračun Unije ne bi smel prispevati k neenakostim med spoloma ali spodbujati sovraštva, zato poziva Komisijo, naj preuči glavne naloge tistih, ki se jim dodeljujejo sredstva EU, in se vzdrži financiranja akterjev, ki želijo uporabiti sredstva EU za nazadovanje na področju človekovih pravic, zlasti pravic žensk in enakosti spolov; poudarja, da je vmesni pregled priložnost za odpravo pomanjkljivosti v pristopu Unije k vključevanju načela enakosti spolov in pripravi proračuna ob upoštevanju vidika spola, ki bi ju bilo treba obravnavati kot sestavni del finančnega procesa in omogočiti čim bolj učinkovito dodeljevanje sredstev;

2. pozdravlja ponovitev zavezanosti novi metodologiji spremljanja odhodkov za enakost spolov in pilotnemu vključevanju teh ciljev od leta 2023; poudarja, da bi po trenutnih ocenah večina programov lahko prispevala k enakosti spolov, kar ustreza večini sredstev (ocena 0 *, 73 % proračuna), v primerjavi s programi, ki dejansko prispevajo k enakosti spolov bodisi kot glavni cilj (ocena 2, 2 % proračuna) bodisi kot pomemben cilj (ocena 1, 9 % proračuna)[1]; poudarja, kako pomembni so učinkoviti pregledi vseh programov in porabe, pri katerih se upošteva vidik spola, ki omogočajo prilagoditve, kadar in kjer je to potrebno, v skladu s Posebnim poročilom Evropskega računskega sodišča 10/2021 o vključevanju vidika spola v proračunu EU[2];

3. poziva Komisijo, naj poveča financiranje proračunskih vrstic in programov, katerih glavni ali pomemben cilj je enakost spolov, kot je sklop Daphne, namenjen boju proti vsem oblikam nasilja na podlagi spola, ter sklop za enakost, pravice in enakost spolov programa Državljani, enakost, pravice in vrednote, Programa EU za zdravje, Evropskega socialnega sklada plus (ESS+) in programov zunanjega delovanja, kot sta

[1] https://commission.europa.eu/strategy-and-policy/eu-budget/performance-and-reporting/horizontal-priorities/gender-equality-mainstreaming_en
https://commission.europa.eu/system/files/2023-06/SWD_2023_336_1_EN_autre_document_travail_service_part1_v4.pdf, str. 48
[2] https://www.eca.europa.eu/sl/publications?did=58678

Instrument za sosedstvo ter razvojno in mednarodno sodelovanje – Globalna Evropa in pobuda OZN, imenovana Spotlight;

4. poziva Komisijo, naj poveča proračun Evropskega inštituta za enakost spolov, da bo imel dovolj sredstev za izvajanje mandata, vključno z zagotavljanjem tehnične pomoči državam članicam glede na vse večjo nujnost in zahtevo po tehnični podpori za vključevanje vidika spola;

5. ponovno izraža zaskrbljenost zaradi napadov na enakost spolov in temeljne pravice, tudi spolno in reproduktivno zdravje in pravice, v Uniji ter poziva, naj se dodelijo finančna sredstva za boj proti temu nasprotovanju in dezinformacijam ter za podporo organizacijam civilne družbe, ki varujejo pravice žensk, tudi tistim, ki omogočajo dostop do varnega in zakonitega splava prek čezmejnih storitev in tako ženskam zagotavljajo temeljno pravico do nadzora nad svojimi telesi;

6. vztraja, da bi morali imeti ženske in moški enake koristi od mehanizma za okrevanje in odpornost, zlasti da bi zmanjšali trenutno 13-odstotno razliko v plačah med spoloma v Uniji.